

ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2015/1848

od 5. listopada 2015.

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2015.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

budući da:

- (1) Države članice i Unija rade na razvoju usklađene strategije zapošljavanja te, posebice, na promicanju kvalificirane, obrazovane i prilagodljive radne snage i tržišta rada koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u svrhu ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji. Države članice, uzimajući u obzir nacionalnu praksu povezanu s odgovornošću poslodavaca i radnika, trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i u okviru Vijeća usklađivati svoje djelovanje u tom pogledu.
- (2) Unija treba suzbijati socijalnu isključenost i diskriminaciju, promicati socijalnu pravdu i zaštitu te ravnopravnost žena i muškaraca. Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba u obzir uzeti zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv socijalne isključenosti te visokom razinom obrazovanja i osposobljavanja.
- (3) Smjernice za politike zapošljavanja država članica usklađene su s općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Unije koje su utvrđene u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184 ⁽⁴⁾. One zajedno predstavljaju integrirane smjernice za provedbu strategije Europa 2020. („integrirane smjernice Europa 2020.”) i Vijeće ih treba donijeti radi usmjeravanja politika država članica i Unije.
- (4) U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Unija je razvila i provela instrumente za usklađivanje politika za fiskalne, makroekonomske i strukturne politike. U okviru europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar krovnog okvira za integrirani multilateralni nadzor ekonomskih, proračunskih i socijalnih politika, kao i politika zapošljavanja, te se njime nastoje ostvariti ciljevi strategije Europa 2020., a posebno oni koji se odnose na zapošljavanje, obrazovanje i smanjenje siromaštva, kako je utvrđeno u Odluci Vijeća 2010/707/EU ⁽⁵⁾. Racionalizacijom i jačanjem europskog semestra, kako je utvrđeno u Komisijinom Godišnjem pregledu rasta za 2015., očekuju se daljnja poboljšanja njegova funkcioniranja.

⁽¹⁾ Mišljenje od 8. srpnja 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Mišljenje od 27. svibnja 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Mišljenje od 4. lipnja 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽⁴⁾ Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27.).

⁽⁵⁾ Odluka Vijeća 2010/707/EU od 21. listopada 2010. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 308, 24.11.2010., str. 46.).

- (5) Tijekom financijske i gospodarske krize otkriveni su i istaknuti važni nedostaci gospodarstva Unije i gospodarstava njezinih država članica. Tijekom krize došla je do izražaja i uska međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Osiguravanje napretka Unije prema pametnom, održivom i uključivom rastu te stvaranju radnih mjesta ključan je izazov s kojim smo danas suočeni. Za to je potrebno usklađeno, ambiciozno i djelotvorno političko djelovanje i na razini Unije i na nacionalnoj razini, u skladu s UFEU-om i s gospodarskim upravljanjem Unije. Tim bi djelovanjem, u okviru kojeg se kombiniraju mjere sa strane ponude i potražnje, trebalo obuhvatiti poticanje ulaganja, ponovno zalaganje za strukturne reforme te provedbu fiskalne odgovornosti, istodobno uzimajući u obzir njihov učinak na zapošljavanje i socijalni učinak. U tom pogledu, ljestvica ključnih pokazatelja u području zapošljavanja i socijalnih pokazatelja u okviru Zajedničkog izvješća Vijeća i Komisije o zapošljavanju za 2015. posebno je korisno sredstvo koje doprinosi pravovremenom otkrivanju ključnih problema u području zapošljavanja i socijalnih problema i razlika te identificiranju područja u kojima je politički odgovor najpotrebniji.
- (6) Reforme tržišta rada, uključujući reforme nacionalnih mehanizama određivanja plaća, trebale bi slijediti nacionalnu praksu socijalnog dijaloga i omogućiti potreban prostor u politikama za široko razmatranje društveno-ekonomskih pitanja.
- (7) Države članice i Unija trebale bi razmotriti i pitanje socijalnog učinka krize te nastojati izgraditi bolje povezano društvo u kojem se ljudi potiču na predviđanje promjena i upravljanje njima te u čijem društvenom i gospodarskom životu mogu aktivno sudjelovati. Trebalo bi osigurati pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno osiguravanjem djelotvornog funkcioniranja tržišta rada i sustava socijalne zaštite te uklanjanjem prepreka sudjelovanju na tržištu rada. Države članice također bi trebale osigurati da svi građani i sve regije imaju korist od gospodarskog rasta.
- (8) Djelovanje u skladu s integriranim smjernicama Europa 2020. važan je doprinos ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast („strategija Europa 2020.“). Strategiju Europa 2020. trebao bi podupirati integrirani skup europskih i nacionalnih politika koje bi države članice i Unija trebale provesti radi postizanja pozitivnih učinaka prelijevanja usklađenih strukturnih reformi, prikladne sveobuhvatne kombinacije ekonomskih politika i sustavnijeg doprinosa europskih politika ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.
- (9) Iako su integrirane smjernice Europa 2020. upućene državama članicama i Uniji, treba ih provesti u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnog društva.
- (10) U integriranim se smjernicama Europa 2020. državama članicama ukazuje na smjer provedbe reformi te se u njima odražava međuovisnost između država članica. Te integrirane smjernice u skladu su s Paktom o stabilnosti i rastu i s postojećim europskim zakonodavstvom. One bi trebale biti osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama.
- (11) Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebali bi pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na smjernice za zapošljavanje, u skladu sa svojim ovlastima na temelju Ugovora. Ti odbori i druga priprema tijela Vijeća koji su uključeni u usklađivanje ekonomskih i socijalnih politika trebali bi blisko surađivati,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Donose se smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako su navedene u Prilogu. Te smjernice čine dio integriranih smjernica Europa 2020.

Članak 2.

Države članice u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi uzimaju u obzir smjernice navedene u Prilogu, o čemu se izvješćuje u skladu s člankom 148. stavkom 3. UFEU-a.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourg 5. listopada 2015.

Za Vijeće
Predsjednik
N. SCHMIT

PRILOG

SMJERNICE ZA POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA DRŹAVA ČLANICA

DIO II. INTEGRIRANIH SMJERNICA EUROPA 2020.

Smjernica 5.: Poticanje potražnje za radnom snagom

Države članice trebale bi olakšavati stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, smanjivati prepreke s kojima se poduzeća susreću pri zapošljavanju, promicati poduzetništvo i posebno podupirati osnivanje i rast malih poduzeća. Države članice trebale bi aktivno promicati socijalno gospodarstvo te poticati socijalne inovacije.

Porezno opterećenje trebalo bi preusmjeriti s rada na druge izvore oporezivanja kojima se u manjoj mjeri ometaju zapošljavanje i rast, istodobno štiteći prihode potrebne za primjerenu socijalnu zaštitu i rashode kojima se potiče rast. Smanjenja oporezivanja rada trebala bi za cilj imati uklanjanje prepreka sudjelovanju na tržištu rada i faktora koji odvrćaju od sudjelovanja na tržištu rada, posebno za one koji su od njega najudaljeniji.

Države članice trebale bi zajedno sa socijalnim partnerima i u skladu s nacionalnom praksom poticati mehanizme određivanja plaća kojima se omogućuje prilagodba plaća razvoju produktivnosti. U obzir bi trebalo uzeti razlike u vještinama i odstupanja u gospodarskim rezultatima među regijama, sektorima i poduzećima. Pri određivanju minimalnih plaća države članice i socijalni partneri trebali bi voditi računa o njihovu učinku na siromaštvo unatoč zaposlenju, stvaranje radnih mjesta i konkurentnost.

Smjernica 6.: Poboljšanje ponude radne snage, vještina i kompetencija

Države članice trebale bi u suradnji sa socijalnim partnerima odgovarajućom ponudom relevantnog znanja, vještina i kompetencija promicati produktivnost i zapošljivost. Države članice trebale bi provesti potrebna ulaganja u sve sustave obrazovanja i osposobljavanja u svrhu poboljšanja njihove djelotvornosti i učinkovitosti u podizanju vještina i kompetencija radne snage, omogućujući im tako da bolje predvide potrebe dinamičnih tržišta rada koje se brzo mijenjaju u gospodarstvu koje se sve više digitalizira i u kontekstu tehnoloških, okolišnih i demografskih promjena, te da odgovore na te potrebe. Države članice trebale bi pojačati napore u poboljšanju pristupa kvalitetnom cjeloživotnom učenju te provoditi strategije aktivnog starenja koje omogućuju dulji radni vijek.

Trebalo bi razmotriti strukturne slabosti u sustavima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se osigurali kvalitetni ishodi učenja i smanjio broj mladih koji rano napuštaju školovanje. Države članice trebale bi povećavati razinu obrazovanja, poticati sustave učenja temeljene na radu poput dvojnog učenja, nadograditi stručno osposobljavanje te povećavati mogućnosti priznavanja i vrednovanja vještina i kompetencija stečenih izvan formalnog sustava obrazovanja.

Trebalo bi se boriti protiv visoke nezaposlenosti i neaktivnosti. Dugoročnu i strukturnu nezaposlenost trebalo bi značajno smanjiti i spriječiti sveobuhvatnim strategijama koje se međusobno jačaju i uključuju individualnu aktivnu podršku za ponovno uključivanje na tržište rada. Pitanje nezaposlenosti mladih i velikog broja mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET) trebalo bi rješavati na sveobuhvatan način, strukturnim poboljšanjem prelaska iz škole na posao, među ostalim potpunom provedbom Jamstva za mlade.

Trebalo bi smanjiti prepreke za zapošljavanje, posebno za skupine u nepovoljnom položaju.

Trebalo bi povećati sudjelovanje žena na tržištu rada te osigurati rodnu ravnopravnost, među ostalim jednakom plaćom. Trebalo bi promicati usklađivanje poslovnog i privatnog života, posebno pristup predškolskom odgoju i obrazovanju, uslugama skrbi i dugotrajnoj skrbi koji su povoljni i kvalitetni.

Države članice trebale bi u potpunosti koristiti potporu Europskog socijalnog fonda te drugih fondova Unije kako bi promicale zapošljavanje, socijalnu uključenost, cjeloživotno učenje, obrazovanje i poboljšale javnu upravu.

Smjernica 7.: Poboljšanje funkcioniranja tržišta rada

Države članice trebale bi uzeti u obzir načela fleksibilnosti i sigurnosti („fleksigurnost“). Trebale bi smanjiti i spriječiti rascjepkanost na tržištu rada i boriti se protiv neprijavljenog rada. Propisima o zaštiti prava radnika, radnim pravom i institucijama trebalo bi osigurati prikladno okruženje za zapošljavanje, istodobno nudeći primjerene razine zaštite svim

zaposlenim osobama i svim tražiteljima zaposlenja. Trebalo bi osigurati kvalitetno zapošljavanje u smislu društveno-ekonomske sigurnosti, organizacije rada, mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, uvjeta rada (što uključuje zdravlje i sigurnost) i ravnoteže između poslovnog i privatnog života.

U skladu s nacionalnom praksom i radi poboljšanja funkcioniranja i djelotvornosti socijalnog dijaloga na nacionalnoj razini, države članice bi u osmišljavanju i provedbi relevantnih reformi i politika trebale usko surađivati s nacionalnim parlamentima i socijalnim partnerima.

Države članice trebale bi osnažiti aktivne politike tržišta rada povećanjem njihove djelotvornosti, usmjerenosti, uspostavljanjem kontakata, dosegom, područjem koje pokrivaju i međudjelovanjem s pasivnim mjerama, popraćeno pravima i odgovornostima nezaposlenih da aktivno traže posao. Tim bi se politikama trebalo nastojati poboljšati usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada te podupirati održive prelaskе.

Države članice trebale bi nastojati ostvariti bolje, djelotvornije javne službe za zapošljavanje kako bi smanjile i skratile nezaposlenost pružajući usluge prilagođene tražiteljima zaposlenja, podupirući potražnju na tržištu rada i provodeći sustave mjerenja rezultata. Države članice trebale bi djelotvorno aktivirati i osposobiti osobe koje mogu sudjelovati na tržištu rada da to i čine, istodobno štiteći one koji nisu u mogućnosti sudjelovati. Države članice trebale bi promicati uključiva tržišta rada otvorena svim muškarcima i ženama, uvođenjem djelotvornih mjera protiv diskriminacije, kao i povećati zapošljivost ulaganjem u ljudski kapital.

Trebalo bi promicati mobilnost radnika s ciljem iskorištavanja punog potencijala europskog tržišta rada. Trebalo bi ukloniti prepreke mobilnosti u strukovnim mirovinama i u priznavanju kvalifikacija. U isto vrijeme, države članice trebale bi spriječiti zlouporabe postojećih pravila i prepoznati potencijalni „odljev mozgova” iz određenih regija.

Smjernica 8.: Promicanje socijalne uključenosti, suzbijanje siromaštva i promicanje jednakih mogućnosti

Države članice trebale bi osuvremeniti sustave socijalne zaštite kako bi pružile djelotvornu, učinkovitu i primjerenu zaštitu tijekom svih faza ljudskog života, promičući socijalnu uključenost, promičući jednake mogućnosti, među ostalim za žene i za muškarce, te rješavajući nejednakosti. Nadopunjavanjem univerzalnih pristupa selektivnim pristupima poboljšat će se djelotvornost, dok bi pojednostavljivanje trebalo dovesti do bolje pristupačnosti i kvalitete. Veću pozornost trebalo bi dati preventivnim i integriranim strategijama. Sustavi socijalne zaštite trebali bi promicati socijalnu uključenost poticanjem ljudi da aktivno sudjeluju na tržištu rada i u društvu. Povoljne, pristupačne i kvalitetne usluge kao što su dječja skrb, izvanškolska skrb, obrazovanje, osposobljavanje, stanovanje, zdravstvene usluge i dugotrajna skrb od ključne su važnosti. To uključuje i posvećivanje posebne pozornosti temeljnim uslugama i djelovanjima radi sprečavanja ranog napuštanja škole, smanjenja siromaštva unatoč zaposlenju i borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

U tu svrhu trebalo bi se na komplementaran način koristiti nizom instrumenata, u skladu s načelima aktivne uključenosti, među ostalim uslugama potpore za uključivanje na tržište rada, raspoloživim kvalitetnim uslugama i odgovarajućim novčanim potporama, koje su usklađene s pojedinačnim potrebama. Sustave socijalne zaštite trebalo bi osmisliti tako da se svima koji imaju pravo na socijalnu zaštitu olakša korištenje tim sustavima, da se podupiru zaštita i ulaganja u ljudski kapital i pomaže u sprečavanju, smanjenju i zaštiti od siromaštva i socijalne isključenosti tijekom životnog ciklusa.

Države članice u kontekstu bi sve duljeg životnog vijeka i demografskih promjena trebale osigurati održivost i prikladnost mirovinskih sustava za žene i muškarce. Države članice trebale bi poboljšati kvalitetu, dostupnost, učinkovitost i djelotvornost zdravstvenog sustava i sustava dugotrajne skrbi uz očuvanje održivosti.